

Celje, 3. avgust 2017

Informacija za medije

Obrazložitev strokovne žirije za Veronikino nagrado 2017

Strokovna žirija je za Veronikino nagrado 2017 nominirala pet pesniških zbirk: **Veronika Dintinjana**, *V suhem doku*, (LUD Literatura); **Barbara Korun**, *Vmes*, (Center za slovensko književnost); **Boris A. Novak**, *Vrata nepovrata*, (Založba Goga); **Gregor Podlogar**, *Svet in svet*, (LUD Šerpa); **Iztok Osojnik**, *Mah in srebro*, (eBesede).

Obrazložitve posameznih zbirk so naslednje:

Veronika Dintinjana: *V suhem doku*. LUD Literatura: Ljubljana 2016.

Izvrstni prvenec *Rumeno gori grm forzij* Veronike Dintinjana izpred skoraj desetletja ni bil izjema, pesniška muha enodnevnica, česar ne bi moglo nič potrditi bolje kot druga zbirka *V suhem doku*. Pesnica v njej ponovi vajo skrbnega izbiranja besed, ki bi karseda nazorno in natančno opisale bivanjsko izkušnjo, kar včasih spominja na skorajda obredno posvečenost ubesedovanju. Pesmi brez izjeme med vrsticami sporočajo, da poezija še lahko govori pomembne, celo ključne stvari. Da bi ji morali prisluškovati redno, vsak dan. Avtorski zamah je le še krepkejši po zaslugi motivne, tematske in tudi oblikovne raznolikosti pesmi, ki jih poleg avtoričine subtilnosti in spoznavne moči suvereno veže nepopustljiv, sinkopiran, stopnjevan ritem dovršenosti. Raznoliki so tudi registri: motrenje osebnih izkušenj, pesniško pripovedništvo, poskusi z antičnimi miti, empatično vživljanje v druge osebe, zgodovinske osebnosti (od svetopisemskega Jakoba prek Rembrandta do neimenovanega tujca/begunca ...). Avtoričina poezija se v območje nadčasnega dviga s svojo osnovno tematsko preokupacijo: časom, njegovim neizprosnim odtekanjem, njegovo včasih še bolj neizprosno darežljivostjo. Gibek, asociativni miselni tok Veronike Dintinjana prinaša vedno znova izmuzljiva, nikoli enoznačna sporočila, ki bralca spuščajo v območje razkošne skrivnostnosti besed, polnovrednosti (ne)izrečenega, (ne)izrekljivega.

Barbara Korun: *Vmes*. Center za slovensko književnost: Ljubljana 2016 (ALEPH / 179).

Temeljna odlika pesniških postopkov v najnovejši knjigi Barbare Korun, *Vmes*, je učinkovita demistifikacija »padlega sveta naše faktičnosti« in obenem vzpostavitev strukture, ki očara in prepriča s trdnostjo in zaokroženostjo svoje notranje zgradbe. Čeprav pesmi, nanizane po vrsti, niso razvrščene v tematske sklope, je struktura zbirke kristalna, a ne na račun njene enigmatične razsežnosti. Gre za izrazito bivanjsko, angažirano in mestoma celo svojevrstno ljubezensko poezijo, ki v primerjavi z avtoričinimi predhodnimi zbirkami stopnjuje zavest o neznosnosti neravnodušnega bivanja v današnjem družbenozgodovinskem svetu, in to na način, ki pokaže na skrajno neogibnost sprememb. »Omejiti zlo. Samo to.« beremo v sklepni pesmi. Toda govorka se ne slepi, jasno ji je, da »poezija ne zadostuje«, čeprav je »vir luči, / ki zmore zlo napraviti vidno«. Takšno unavzočenje stanja

stvari zahteva posebej »čuječno« naravnost do vsega, kar je, do zamolčanih situacij in stanj ter potlačenih glasov vseh tistih (beguncev, živali, rastlin), katerih glas je povečini neslišen. Ubесedovanje te naravnosti mojstrsko vzdrži ravnovesje med rabo izvirnih metafor in rahlim nagibom k ikonoklazmu. Ta nagib je funkcionalen, saj ga zahtevata tako tematika kot tudi sporočilo zbirke kot celote, povzeto v motu, katerega avtor je Galway Kinell: »Nečloveško je osnovni kontekst človeške eksistence.«

Boris A. Novak: *Vrata nepovrata* (epos). Založba Goga Novo mesto. 2015, 2016, 2017.

Vrata nepovrata Borisa A. Novaka predstavljajo mojstrski unikum v moderni slovenski književnosti in nedvomno pesnikov *opus magnum*. Za naš apokaliptični čas in sofisticirano tehno-medernizirani svet se ep izkaže za še kako vmeseno in živo pesniško obliko postavljanja po robu nasilju zgodovine in krutosti pozabe. *Vrata nepovrata* so skozi vse tri knjige od *Zemljevidov domotožja*, *Časa očetov* in *Bivališča duš* napisana z eruditsko lucidnostjo in pretkana z obsežnim pesnikovim poznavanjem in spretnim obvladovanjem pesniških oblik. Ključen je pesnikov spopad za spomin. V pretresljivih »zgodbovinopisnih« dejstvih avtorjevih prednikov se pred nami razprejo univerzalne usode človeških življenj skozi več generacij, potujemo skozi dialoge z mrtvimi, kjer je pod vprašaj postavljena vsa »uradna« zgodovina. Pesniška imaginacija Borisa A. Novaka je v epu *Vrata nepovrata* tako brezčasno »nazajpotovanje« z izjemno umetniško močjo, ki temelji na erudiciji, domišljiji in spominu – zato, da bi izpolnil svoje pesniško poslanstvo – v spominu »nad-zgodovinske« umetniške besede pred pozabo iz smrti za zmeraj ohranil žive vse tiste, ki jih uradna zgodovina ali vsakdanji tok življenja briše in predaja toku pozabe. Osebna mitologija Borisa A. Novaka, ki je prisotna že v nekaterih njegovih predhodnih delih, v epu *Vrata nepovrata* zažari v osupljivi lepoti slovenskega jezika, ki sodi v rih slovenskega literarnega ustvarjanja.

Gregor Podlogar: *Svet in svet*. LUD Šerpa: Ljubljana 2016.

Poetični odtis Gregorja Podlogarja je skozi celoten njegov opus modernistično ludistični, na prvi pogled lahkotno igriv, a pod prvo plastjo nanosa razkriva resnoben, melanholičen, razbolel, zagoneten, nemiren značaj. Tako živahnost, v svojem bistvu živost, prinaša tudi zbirka *Svet in svet*, v kateri avtorjev glas na novo zazori v poskusu, da bi skozi igro besed prikazal agonične podobe sodobnosti, ki jo zaznamujejo tehnologija, površna naglica, surovi medčloveški odnosi, vse skupaj na ozadju odsotnosti vélikih idej na horizontu. Ena zadnjih preostalih, ki lahko vsaj začasno posvetli temno luknjo nesmisla in h katerim se pogosto zateka iskateljski duh Podlogarjevih pesmi: umetnost, ki nudi redke trenutke, ko si divja, nepomirljiva pesem vsaj nekoliko oddahne. A že v naslednjem trenutku spet hiti v asociativnem eklektizmu, z gradnjo prizme besed, ki bi zajela ves kaos sodobnega eksistencialnega izkustva. Sveta in sveta, bi bržkone rekel pesnik, ki je vse naše interne in eksterne svetove (ki nihajo med lepoto svétega in banalnostjo svéta) opisal s pravo mero pretanjenosti, skozi večpomenjenje, hkratno približevanje sporočilu in odmikanjem od njega, skorajda sprotnim brisanjem sledi za sabo, za svojo mislijo. Potrdil se je kot komponist enega bolj zvenečih in upomenjajočih ritmov v sodobni slovenski liriki. A za fasado igre je lirično, melanholično, izjemno občutljivo občutenje sveta.

Iztok Osojnik: *Mah in srebro: pesmi na Jureta Detelo*. eBesede: Ljubljana 2017.

Večino Osojnikovih pesniških knjig je mogoče proglasiti za svojevrsten literaren, političen, polemičen in potemtakem tudi dialoško-poetičen eksperiment z marsičim, tudi z drugimi poezijami. A doslej še nobena izmed njih ni bila zasnovana kot izrecen dialog med živim in mrtvim pesnikom. Ko to zatrdimo, se sicer ne pregrešimo proti dejstveni resničnosti nepremostljive razlike med življenjem in

smrtjo, grešimo pa v besedi. Osojnikov *Mah in srebro* – z zelo nenavadno, v uvodu razgrnjeno zgodovino in nadvse zgovornim sklepnim dvostišjem (»Mi, ki smo nič / mi, ki smo živi.«) – namreč problematizira in v nekem smislu subvertira prav to večno opozicijsko razmerje med živimi in mrtvimi. Njena heterogena govorica nenehno generira eksplozije pomenov in obenem učinkovito artikulira neizmerljive daljave med pesnikoma (Detelo in samim Osojnikom kot lirskim govorcem), jih kliče v navzočnost in hkrati transformira v bližine, a vselej tako, da bližine, ki vzniknejo, ne prestopijo nekega »roba«. Zato že vnaprej preprečijo vsak poskus prilastitve govorce umrlega pesnika, sleherni poistovetenje govorca z njim. Saj le na ta način lahko spomin na tega vsestransko izjemnega pesnika ostane živ (»*Ko slišim tvoj glas Jure / se živo spomnim ...*«), tako kot so živi jeleni, čeprav že padli pod streli, iz slovite pesmi; tako živ, da postane in ostane vodilni motiv Osojnikove knjige.